

Література

1. Про Концепцію вдосконалення державного регулювання господарської діяльності: Указ Президента України від 03 вер. 2007 р. № 816/2007. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/816/2007> (дата звернення 10.01.2021).

2. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вер. 2003 р. № 1160-IV URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1160-15> (дата звернення 10.01.2021).

3. Світовий банк: Україна у рейтингу «Ведення бізнесу в 2017 році» VII URL: <http://www.afo.com.ua/uk/news/2-general-assessment/1130-world-bank-ukraine-in-the-ranking-doing-business-in-2017> (дата звернення 10.01.2021).

УДК 341.824:338.47(043.2)

Мороз В.П., здобувач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Із розвитком суспільства, глобалізацією економічних відносин, інтеграцією України в світове співтовариство та зміною парадигми сприйняття підприємництва, відбувається трансформація корпоративних відносин. Необхідність розвитку корпоративних відносин обумовлена необхідністю залучення інвестицій, найбільш привабливими з яких є інвестиції іноземні. Інвестор, який вкладає свої гроші в той чи інший бізнес, хоче розуміти, яким чином ці гроші працюватимуть та яким чином будуть йому повернуті, для чого й потрібні корпоративні відносини, які відповідатимуть вимогам такого інвестора.

Для системи вітчизняних корпоративних відносин характерна значна кількість проблем, пов'язаних як з об'єктивними причинами, так і з суб'єктивними прорахунками. До основних проблем розвитку корпоративних відносин можна віднести такі: недосконале законодавство, незбалансоване державне управління, недотримання прав міноритарних акціонерів, неефективну дивідендну політику, відсутність розвиненого фондового ринку. Вітчизняні корпоративні відносини розвиваються в складних економічних умовах. Нестабільність системи господарювання виявляється у коливаннях економічної кон'юнктури, яка поглиблюється кризовими явищами в економіці [1, с. 10].

Дослідженням розвитку корпоративних відносин у вітчизняних умовах займалися такі українські науковці: І. Бондар, З. Борисенко, О. Вінник, Н. Глусь, В. Долинська, Т. Кашаніна, В. Кравчук, І. Спасибо-Фатееєва, А. Воронкова, П. Дем'яненко, В. Євтушевський, Д. Задихайло, О. Кібенко, А. Козаченко, П. Кухарчук, Л. Лімонова, І. Малий, В. Мандибуря, Г. Назарова, Ю. Петруня, С. Румянцев, М. Свердан,

В. Сизоненко, Р. Сорока, Н. Хвесюк, О. Чумаченко, А. Чухно та інші.

Корпоративні відносини визначаються як система відносин, що складаються між учасниками об'єднання (акціонерами) і відокремленим від акціонерів апаратом управління (менеджментом), а також між менеджментом та іншими зацікавленими особами такого об'єднання (працівниками, партнерами, державними органами), які стали результатом компромісу інтересів об'єднання, його учасників і менеджменту з приводу реалізації їх корпоративних інтересів. Структура корпоративних відносин є досить складною. Умовно їх можна поділити на зовнішньо- та внутрішньокорпоративні відносини [2, с. 25].

В умовах глобалізації однією з ключових проблем розвитку корпоративних відносин є проблема якості корпоративного управління, яка полягає у відсутності ефективних механізмів контролю за діяльністю учасників корпоративних відносин та зростанням незаконних дій таких учасників. У свою чергу, одним із факторів впливу на ефективність корпоративного управління стає оптимальність вибору організаційно-правової форми юридичної особи, в межах якої будуть реалізовуватися корпоративні відносини. Так, в умовах глобалізації набувають особливої цікавості соціалізовані корпоративні структури (як, наприклад, британські компанії спільних інтересів (Community Interest Company – CIC) та соціально-підприємницькі корпорації, які набувають особливої популярності в Казахстані), які дозволяють забезпечувати конкурентоздатність господарюючого суб'єкта шляхом поєднання «цінової» конкуренції з розвитком соціальних, нематеріальних факторів виробництва.

Ще однією світовою тенденцією розвитку корпоративних відносин та корпоративного права в цілому є збільшення інформаційної прозорості та відкритості компаній з максимальним розкриттям структури власності (надання інформації щодо реальних власників). На жаль, в Україні достатньо розповсюдженим залишається приховування реальних власників бізнесу та використання номінальних сервісів, що негативно сприймається іноземними інвесторами та не сприяє розвитку корпоративних відносин у вітчизняному правовому регулюванні.

Найбільшою ключовою проблемою розвитку корпоративних відносин, яка вже знайшла своє вирішення у розвинутих країнах та над якою активно працює український законодавець та вітчизняна наука, є захист прав та законних інтересів, а також забезпечення балансу інтересів всіх учасників корпоративних відносин. Тут постають питання різного підходу до господарських товариств різного типу, ефективність корпоративного управління, аспекти дивідендних виплат, захист прав міноритарних учасників (акціонерів) господарських товариств. Виходячи з позитивного досвіду зарубіжних країн (зокрема, Німеччини, США та Великобританії) та глобальної тенденції на зближення моделей корпоративного

управління, ключовими принципами розвитку корпоративних відносин та корпоративного управління мають стати відповідальність, підзвітність, чесність, законність та прозорість [3, с. 119].

Таким чином, до основних проблем розвитку корпоративних відносин в Україні можна віднести недосконалість законодавства, відсутність фондового ринку, відсутність ефективних механізмів контролю за діяльністю учасників корпоративних відносин та зростанням незаконних дій таких учасників, відсутність ефективного захисту прав та законних інтересів, а також дисбаланс інтересів учасників корпоративних відносин. Вирішення даних проблем вбачається можливим шляхом удосконалення вітчизняного корпоративного законодавства, запровадження нових організаційно-правових форм для суб'єктів господарювання, підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів.

Література

1. Небава М.І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посібник. Київ: Центр навч. літ-ри, 2004. 295 с.
2. Кибенко Е.Р. Корпоративное право Украины: учебное пособие. Харьков: Эспада, 2001. 288 с.
3. Гараджа Ю.В., Придворова М.Н. Проблемы развития корпоративного законодательства в РФ. *Молодой ученый*. 2019. № 2(240). С. 119-122.

УДК 342.534(043.2)

Ніколаєнко Т.Б., д.ю.н., доцент,
Національна академія Державної прикордонної Служби України,
м. Хмельницький, Україна

ЮРИДИСДИКЦІЙНИЙ ІМУНІТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ

У випадку існування цивільних правовідносин, сторонами яких виступають держава як суб'єкт права та з іншої сторони фізична або юридична особа, де одна із сторін не виконує або виконує не в повному обсязі взяті на себе зобов'язання, приватна особа, спираючись на норми міжнародного приватного права має право реалізувати можливість захисту порушених прав. Проте, у разі порушення взятих на себе зобов'язань з боку держави, особа, право якої порушено, має також якимось чином реалізувати своє право на захист.

Зокрема, особа постає перед вибором звертатися до суду держави-порушниці або ж звернутися до суду іншої держави. У першому випадку є ризику впливу держави-порушниці на власну судову систему з метою уникнення відповідальності, та відповідно пріоритетним в даному випадку є звернення позивача до суду іноземної держави, який на підставі положень міжнародного приватного права здатна розглянути таку справу.